

Kostrekommendationer för Vänerfisk

Vänern har, liksom många andra av landets sjöar, fortfarande kostrekommendationer för hur ofta man bör äta vissa fiskarter. För Vänern har Livsmedelsverket följande kostrekommendationer:

- * Du bör inte äta gädda, lake, abborre, gös, öring och lax oftare än en gång i veckan.
- * Kvinnor i barnafödande ålder samt gravida och ammande bör inte äta lax och öring oftare än en gång i månaden.
- * Gravida och ammande kvinnor bör avstå från gädda, lake, abborre och gös.

På sikt ska alla fiskar kunna ätas så ofta man vill – men några fler åtgärder behövs!

Mer information

- * Vattenvårdsplan för Vänern. Mål och åtgärder samt tre bakgrundsdokument finns på Vänerens vattenvårdsförbunds webbplats: www.vanern.se
- * Livsmedelsverkets webbplats med bland annat kostrekommendationer för fisk: www.slv.se

GIFTFRI VÄNERMILJÖ

Vänerkansliet, Länsstyrelsen Västra Götalands län,

Hamngatan 1, 542 85 Mariestad • Tfn 0501 60 53 85

www.vanern.se • ISSN 1403 6134 • juni 2007

GIFTFRI VÄNERMILJÖ

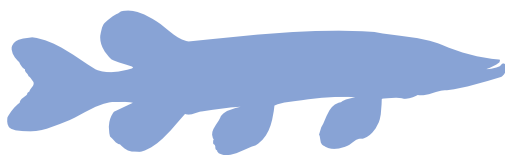
Miljön blir bättre ...

Utsläppen av miljögifter till Vänern har minskat avsevärt jämfört med för trettio år sedan och Vänern har blivit mycket renare.

En av Vänerns symboler för en renare miljö är havsörnen. Havsörnen kom tillbaka 2001 som häckande fågel i Vänern efter att ha varit borta i närmare hundra år. Sommar 2006 häckade minst åtta par och de fick ut tretton ungar. I mitten av 1900-talet drabbades örnnarna av miljögifterna DDT och PCB och fåglarna höll på att försvinna helt från landet. Örnstammen kunde räddas tack vare fredning, förbud mot miljögifter och en omfattande vinterutfodring med giftfri föda. Nu ökar havsörnarna och de återtar gamla häckningsområden i landet och vid Vänern.

▲ Industrin och städerna har sedan 1970-talet förbättrat reningen av avloppsvattnet. I dag har industrin dessutom betydligt mer miljövänliga tillverkningsprocesser.

... men en del kvar att göra

Flera fiskarter har fortfarande förhöjda halter av PCB, dioxin och kvicksilver, vilket är resultatet av gamla synder. För fetare fisk och gädda gäller kostrekommendationer (se fakturen). Efter 1970-talets åtgärder minskade halterna av PCB, kvicksilver och dioxiner i fisk relativt snabbt, men de senaste åren har den nedåtgående trenden stannat av.

▲ Risken för att miljögifter och gamla föroreningar läcker ut till Vänern ökar om hamnar och förorenade områden översvämmas. Kommande klimatförändringar kommer att öka risken för översvämningar (SOU 2006:94) (foto Länsstyrelsen i Värmland, 2000-12-22).

Några åtgärder

- * Byt ut miljöfarliga kemikalier, bekämpningsmedel och läkemedel i hushållet, industrin, jord- och skogsbruket m.fl.
- * Fortsätt saneringen av PCB från äldre elektriska kablar, byggnadsmaterial m.m.
- * Kartera och sanera förorenade områden som läcker dioxin, kvicksilver och PCB till Vänern.
- * Fortsätt kartläggningen av förekomst, belastning och effekter i miljön av miljögifter.
- * Riskbedömning, information och granskning av kemikalier behöver förbättras.
- * Redovisa förorenade områden och risker i kommunala översiktsplaner.
- * Ta fram beredskapsplaner för extremt högt vattenstånd.

Miljömål

Det nationella miljömålet Giftfri miljö innebär bland annat att halterna av naturfrämmande ämnen i miljön är nära noll och att förorenade områden är undersökta och vid behov åtgärdade. Detta innebär för Vänern att:

- * Miljögifter ska finnas i så låga halter att de inte skadar Vänerns ekosystem och organismer.
- * Rester av bekämpningsmedel ska endast hittas i halter nära noll (mycket låga halter) i Vänern eller i vattendrag till sjön.
- * Alla fiskar från Vänern ska kunna ätas så ofta man vill. Det innebär att halterna av PCB, dioxin och kvicksilver i fisk måste minska, så att Livsmedelsverkets kostrekommendationer för fisk inte längre behövs.